

Sygn. akt IV CSK 391/17

POSTANOWIENIE

Dnia 9 stycznia 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marta Romańska

w sprawie z powództwa K. K. i B. K.
przeciwko [...] Bank Spółce Akcyjnej z siedzibą w W.
o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 9 stycznia 2018 r.,
na skutek skargi kasacyjnej powodów
od wyroku Sądu Okręgowego w B.
z dnia 2 lutego 2017 r., sygn. akt II Ca [...],

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 k.p.c.). Obowiązkiem skarżącego jest sformułowanie i uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania w nawiązaniu do tych przesłanek (art. 398⁴ § 2 k.p.c.), gdyż tylko wówczas może być osiągnięty cel wymagań przewidzianych w art. 398⁴ § 2 k.p.c. Rozstrzygnięcie Sądu Najwyższego w kwestii przyjęcia bądź odmowy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania wynika z oceny, czy okoliczności powołane przez skarżącego odpowiadają tym, o jakich jest mowa w art. 398⁹ § 1 k.p.c.

Powodowie wniesli o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania z uwagi jej oczywistą zasadność (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.), mającą wynikać z kwalifikowanego naruszenia przez Sąd Apelacyjny art. 840 § 1 pkt 1 k.p.c. w związku z art. 96 ust. 1 i 97 ust. 1 ustawy z 29 sierpnia 1997 r. - Prawo bankowe (tekst jedn. Dz.U. z 2015 r. poz. 128; dalej: „pr. bank.”) w związku z art. 32 ust. 1 i art. 190 ust. 3 Konstytucji przez wadliwe zastosowanie reguły nieretroakcji i uznanie, że z powodu odroczenia do 1 sierpnia 2016 r. terminu utraty mocy obowiązującej art. 96 ust. 1 i art. 97 ust. 1 pr. bank. można je uznać za podstawę egzekucji przeciwko powodom, gdy orzeczenie Sądu zapadło po tej dacie.

Powodowie powołali się także na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.), a to w związku z potrzebą objaśnienia kwestii obowiązywania i stosowania przez sądy art. 96 ust. 1 i art. 97 ust. 1 pr. bank. przed datą utraty mocy obowiązującej przez te przepisy w związku z orzeczeniem Trybunału Konstytucyjnego.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego utrwalony jest pogląd, że uzasadnienie oczywistej zasadności skargi kasacyjnej jako przesłanki jej przyjęcia do rozpoznania wymaga powołania się na kwalifikowaną postać naruszenia zaskarżonym orzeczeniem przepisów prawa materialnego lub procesowego oraz

przeprowadzania wywodu zmierzającego do jego wykazania. Oczywiście naruszenia ma miejsce wówczas, gdy jest ono widoczne *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez potrzeby wchodzenia w szczegóły czy dokonywania pogłębionej analizy tekstu wchodzących w grę przepisów i doszukiwania się ich znaczenia. O przyjęciu skargi kasacyjnej do rozpoznania nie decyduje przy tym samo oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego przez sąd, który wydał zaskarżone orzeczenie, lecz sytuacja, w której naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia. Sam zarzut naruszenia (nawet oczywistego) określonego przepisu (przepisów) nie prowadzi zatem wprost do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (por. orzecznictwo przytoczone w motywach postanowienia Sądu Najwyższego z 6 listopada 2012 r., III SK 16/12, nie publ.).

Skonfrontowanie uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania z motywami zaskarżonego wyroku nie pozwala stwierdzić, żeby skarga kasacyjna powodów była oczywiście uzasadniona w znaczeniu przytoczonym wyżej. Można o tym wnioskować zresztą i na tej podstawie, że powodowie sformułowali tezę o potrzebie wykładni przez Sąd Najwyższy tych samych przepisów, które uznali za oczywiście naruszone przez Sąd Okręgowy. Występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego jako przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania wymaga wskazania problemu o charakterze abstrakcyjnym, nierozstrzygniętego w dotychczasowym orzecznictwie i wymagającego pogłębionej wykładni (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 2 października 2001 r., I PKN 129/01, OSNP 2003, nr 18, poz. 436). Skarżący powinien to zagadnienie sformułować oraz przedstawić argumentację juretyczną uzasadniającą tezę o możliwości rozbieżnych ocen prawnych w związku ze stosowaniem przepisów, na tle których zagadnienie powstało. Zagadnienie to powinno być nadto „istotne” z uwagi na wagę przedstawionego przez skarżącego problemu interpretacyjnego dla systemu prawa. Skoro jednak skarga kasacyjna wnoszona jest w konkretnej sprawie, to zarówno charakter zgłoszonego w niej roszczenia, jak i ustalony przez sądy *meriti* stan faktyczny, którym Sąd Najwyższy byłby związany przy rozpoznawaniu skargi kasacyjnej (art. 398³ § 3 i art. 398¹³ § 2

k.p.c.), musi pozostawać w związku z przedstawionym przez skarżącego zagadnieniem prawnym i pozwalać na jego rozstrzygnięcie.

Jeśli w związku z wykładnią i stosowaniem pewnego przepisu powstaje zagadnienie prawne wymagające rozstrzygnięcia przez Sąd Najwyższy, to nie sposób jest twierdzić, że przepis ten został naruszony w sposób oczywisty - w znaczeniu, o jakim mowa w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. - przez Sąd, który opowiedział się za określonym kierunkiem jego wykładni i stosowania. Ten sposób argumentacji w ramach wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania trzeba uznać za wewnętrznie sprzeczny.

Niezależnie od powyższego trzeba zauważyć, że art. 840 § 1 pkt 1 k.p.c. - do którego skarżący odwołali się w ramach zarzutu odnoszącego się do drugiej podstawy kasacyjnej - jest jednak przepisem materialnoprawnym i upoważnia do zażądania pozbawienia wykonalności tytułu wykonawczego, gdy dłużnik przeczy zdarzeniom, na których oparto nadanie klauzuli wykonalności. Powodowie odwołali się do tego przepisu w powództwie, w kontekście zarzutu, że bankowy tytuł egzekucyjny nie może być uznany za tytuł egzekucyjny w rozumieniu art. 777 § 1 pkt 3 k.p.c., któremu mogła być nadana klauzula wykonalności z uwagi na wyrok Trybunału Konstytucyjnego z 14 kwietnia 2015 r., P 45/12 (OTK-A 2015, nr 4, poz. 46). Trzeba jednak podkreślić, że Trybunał Konstytucyjny odroczył utratę mocy obowiązującej przez przepisy uznane w tym wyroku za niekonstytucyjne do 1 sierpnia 2016 r. W terminie, w którym przepisy te stanowiły jeszcze element systemu prawnego doszło do ich uchylenia przez ustawodawcę ustawą z 25 września 2015 r. o zmianie ustawy - Prawo bankowe oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. poz. 1854), z mocą od 27 listopada 2015 r. W art. 11 ust. 3 ustawy z 25 września 2015 r. ustawodawca postanowił, że bankowy tytuł egzekucyjny, któremu nadano klauzulę wykonalności na podstawie przepisów dotychczasowych, zachowuje moc tytułu wykonawczego także po dniu wejścia w życie tej ustawy nowelizującej. Bankowy tytuł egzekucyjny, którego dotyczy żądanie powodów rozpoznane w niniejszej sprawie został wystawiony 19 lipca 2012 r., a 28 sierpnia 2012 r. została mu nadana klauzula wykonalności. Ma zatem do niego zastosowanie powołany art. 11 ust. 3 ustawy z 25 września 2015 r., a przyczyny, z uwagi na które ustawodawca zdecydował się na takie rozwiązanie objaśnione

zostały szczegółowo w zdaniu odrębnym sędziego TK Piotra Tulei do uzasadnienia wyroku Trybunału Konstytucyjnego z 14 kwietnia 2015 r., P 45/12.

Mając powyższe na uwadze, na podstawie art. 398⁹ § 1 k.p.c. orzeczono jak w postanowieniu.

Sąd Najwyższy nie przyznał też kosztów postępowania na rzecz pozwanego, gdyż ten wniosek o ich zasądzenie złożył nie w odpowiedzi na skargę kasacyjną, lecz w piśmie procesowym, na którego złożenie uzyskał zgodę na podstawie art. 207 § 3 zdanie drugie k.p.c.

aw

jw